

[Erik Appel.]

men det er dette, at tysksprogede Kommuner af egen Drift gennemfører dansk Sprogundervisning i kommunale Skoler, eller at betydelige tyskprægede Forældre kredse foranlediger saadanne dansksprogede Skoler oprettet med et Sprogskifte som Maal og en dermed muliggjort Orientering i nordisk Aandsliv. Det er noget i Historien hidtil ukendt, der foregaar i Sydslesvig.

Om Forældreretten vil jeg sige dette, at det tyske Mindretal i Nordslesvig har i udpræget Grad ladet haant om Forældreret, idet de har fulgt Paroler. Det gør de til Dels endnu gennem Opfordring fra den tyske Skoleforenings Formand, Læge Reuter i Graasten, der har anbefalet en *bloc*-Indmeldelse i den danske Skole med senere en *bloc*-Udmeldelse for Øje. Saaledes mener han, at man kan behandle den danske Kommuneskole og hjemmetyske Børn. De fleste Hjemmetyskere er dog brudt ud fra det Reuterske Formynderskab. Det staar nu til os Danske at lære Hjemmetyskerne noget om Forældreret og Forældrepligt.

Men skal der ikke ogsaa være Tale om Børneret? Jeg tror, at de hjemmetyske Børn nu er ved at lære deres Forældre noget derom. Lad mig nævne nogle Eksempler, der stiller Børneret og Forældreret op mod hinanden. En lille hjemmetysk Dreng har nogle Dage hørt paa den danske Lærerindes Fortælling. Han siger da uopfordret til hende: Jeg troede ikke, jeg kunde forstaa det danske, men det er da meget fornøjeligere end det tyske. Det siger han ogsaa til sin Moder og sin Fader. En dansk Lærerinde har Fødselsdag. De tyske Børn i Særklassen har opdaget det. De pynter Katederet og sætter en Kurv med Godter paa det. Paa den store Tavle maler de et rødt Hjerte og skriver med hvidt Kridt: Til Lykke! De laver endvidere en Tegning af Kong Skjold, der binder Bjørnen. De anbringer sig ved hver Side af Katederet, Drengene ved den ene og Pigerne ved den anden Side, og synger fra Bladet:

„I gamle Dage der var engang,
det danske Folk var i Kongetrang,
de gode græd, og de onde lo,
hvor ingen hegner, kun Torne gro.“

Disse Børn fortæller ogsaa deres Forældre om den danske Lærerinde.

Det hændte tidligere i Tiden, at en lille Pige skulde flyttes fra en dansk Privatskole til en tysk. Hun erklærede, at om hun saa skulde gaa gennem tre Verdensriger, vilde hun ikke gaa i tysk Skole. Hun blev slæbt derhen af Forældrene ud fra deres Forældre-

ret. Senere blev hun et Offer for tyske Soldaters Nærgaaenhed.

Jeg maa jo indrømme, at Retten til tysksproget Kommuneskole er frataget Hjemmetyskerne, men det var ikke en almindelig Forældreret, de dér havde, det var en særlig tilstaaet Forældreret, idet man satte det tyske Sindelag over det religiøse. Der er ingen Grund til at fortsætte dermed efter det Udslag, dette tyske Sindelag har givet sig under Krigen. Der maa tilstræbes nationale Stater i den Forstand, at der kun er een Folkeskole, som der er een Folkekirke. Ønsker man ud fra et andet religiøst Synspunkt end Folkekirkens og ud fra et andet nationalt Sindelag end Folkeskolens at danne Menighed og Skole, saa maa det ske ad de frie Muligheders Vej, som vor rummelige Lovgivning tilsteder. Det er at lægge Ansvaret for det særegne over paa Hjemmene, og ingen vil krænke Hjemmenes Varetagelse af dette Ansvar.

Der sker noget i de sydlige Grænseegne, der er noget, der vil frem med Naturens Ret og mod det forordnedes Uret, der rører sig noget i Sindene paa Trods af gamle Modsætningsforhold. En Varetægtsfange fra Faarhuslejren skriver til mig — jeg beder om Lov til at citere:

„Da vi vendte hjem fra Fronten, der beholdt omkring Halvdelen af mine Landsmænd, var det med Haabet om at kunne faa Lov til at leve Resten af vort Liv i Fred og Ro. De gamle Stridsspørgsmaal i Grænselandet var blevet saa smaa under Østfrontens Oplevelser, og det var vort Haab at medvirke til en Atmosfære af Fred, ja, Venskab mellem tysk og dansk i Sydslesvig. Jeg haaber stadig, at dette vil være muligt.“

Dette Haab deler jeg. Det er ikke ensbetydende med, at Brydningen mellem dansk og tysk vil ophøre, men den vil blive frugtbarere end hidtil.

Der er talt om det knuste Tyskland, hvis Situation vi udnyttede nu ved at gennemføre denne Lovgivning. Jeg synes, det er mindre vel overvejet Tale, for det er jo slet ikke det, der dikterer Flertallets Handling, men det er alene det tyske Mindretals Tilsidesættelse af ethvert loyalt Hensyn til Danmark. Og desuden, hvorledes saa Tyskland paa Indlemmelsen af Nordslesvig i 1920? Brugte man ikke Udtryk af samme Art? Sagde Johannes Tonnesen, den tidligere, oven i Købet frisindede tyske Præst i Nordslesvig ikke, at det var en Skamplet for Danmark, at vi tog Nordslesvig, medens Tyskland var afmægtigt. Det var i 1920.